

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

9 Vtrum homo gratiam co[n]secutus, possit absque alio diuino auxilio
bonum facere & uitare peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

In tertio locum habent haec eade factio tantum: unde hic potest magis vitare quam alij, morale peccatum, dum non affectu, sed factio solo malum finem praecoceptum feruat: affectum namque se simpliciter Deo subijci, ac per illum regulatur. Quia ergo sermones doctrinales formales, & per se esse oportet, ideo praefens litera de exi

hete in peccato mortali formaliter & per se, intelligenda est. Et primo de existente formaliter & p se videtur: secundo de existente formaliter & p se ex parte obiecti: per accidens autem ex parte sui, neutrum potest diu perseverare abique nouo casu in mortale. Nec obstat in secundo, quod cogitur: casum ignorantum esse de raro contingebit. Quamvis enim est ex parte existentis in statu illo, pronus est ad illud faciendum inhiat, sed inhiat occurrit, ex quo ad illud affectus est abique freno propter ignorantiam. & propterea quantum est ex parte sui potentia non potest diu stare, quin cadat, quia materia casus non saepe occurrit. De existente autem in peccato mortali tertio modo, non accipio hanc literam: sed locum illud inter eos, qui incipiunt per diuinam gratiam reparari: unde non peccat mortaliter suscipiens sic sacramenta, ut alibi distinximus est.

Et per haec patet solutio, quomodo conuersio ad commutabile bonum praerita inferre, vel non inferre hanc impotentiam. Si enim per haec in affectu, iam opus est praemeditatione, aut, quod plus est, scientia. Si autem factio tantum non opus est scientia, aut praemeditatione, sed diuino intellectu ad intelligendum delicta, de hoc ut dictum est, non est sermo praefens: quoniam ab arte relinquunt id quod est per accidens. Ex his autem facile patet, quomodo ex his omnibus via impotentia constat ut diuersis conditionibus requisitis concurrentibus ad eius perfectionem, ut patet in Meta. capitulo de Vno. & singulos effectus singulorum male esse obijciendo numerosos, ut patet ex dictis.

Ad argumentum contra conclusionem, si sequeretur, quod posset scire se esse in gratia, negatur sequela. Et cum dicitur, potest scire se diu non deliberasse in peccato mortali, respondetur, quod quicquid sit de peccatis commissionis, quis scire se diu non accidit in peccato mortali omissionis: quae non eget deliberatione postquam, sed sufficit non deliberare quando tenetur. Sempiternum est enim, Delicta quis intelligit? delictum enim proprie omittens est: & propterea subditur, Ab oculis meis mundam me Domine. Dicitur, secundo, quod impotentia talis est effectus stans peccato mortali formaliter & per se, & non per accidens tantum solo facto, ut dictum est: & propterea ex hoc, quod quis diu non accidit, non potest scire se de facto non esse in mortali, sed non esse in affectu mortali, unde Apostolus: Nihil mihi conficius sum, sed non in hoc iustificatus sum.

Ad rationem Scoti dicitur, quod multipliciter peccat. Primo, in antecedente assumitur solum, sed dum cauet hoc, cauet omne: quia potest simul cauere unum, & transgredi aliud praecceptum. Probatio vero, quae assumit falsum, si quod voluntas non potest illos duos confusius habere, pro quanto experitur aliquem simul uelle rapere capiam, & similiter in multis. Et rursum, quia ad peccatum omissionis non requiritur actus aliquis, potest simul implere praecceptum unum, & omittere aliud, ad quod pro tunc tenetur alij: habet simul consentibus postquam, unde probatio est falsa, & fallax. Consequencia quoque principalis peccat sophismata ditionis, & compositionis: quoniam non ualet. In singulis potest singularum, ergo semper: quoniam alia & alia est ratio: ubi

A voluntas libera, hic praemeditatio assidua contra habitum implicatur. Patet autem sophisma, applicando ad cauendum singula venialia, & procedendo ad cauendum omnia semper, ut ipse factio: sunt enim singula uoluntaria.

Et in his omnibus aduerte, quod in materia morali, & potentia inclinationis, per modum naturae, est sermo, ut intelligas doctrinam hanc ueram more moralium & naturalium, scilicet ut in pluribus, & secundum tale genus impotentiae: indisciplinatio quippe est eodem modo in omnibus loqui, & certitudinem & ueritatem quaerere.

ARTICVLVS IX.

Utrum ille qui iam consecutus est gratiam, per seipsum possit operari bonum, & uitare peccatum absque auxilio gratiae.

AD NONVM sic proceditur. Videtur quod ille, qui iam consecutus est gratiam, per seipsum possit operari bonum, & uitare peccatum absque alio auxilio gratiae. Vnumquodque enim aut frustra est, aut imperfectum, si non implet illud ad quod datur: sed gratia ad hoc datur nobis, ut possimus bonum facere, & uitare peccatum. si igitur per gratiam hoc habere non potest, ut quod uel gratia sit frustra data, uel sit imperfecta.

2 Praet. Per gratiam ipse Spiritus sanctus in nobis habitat, secundum illud 1. ad Corinth. 3. Nescitis quare templum Dei estis, & Spiritus Dei habitat in uobis? sed Spiritus Sanctus cum sit omnipotens, sufficiens est ut nos inducat ad bene operandum, & ut nos a peccato custodiat. ergo homo gratiam consecutus potest utrumque praedictorum absque alio auxilio gratiae.

¶ Ad hoc dicitur, quod nihil prohibet esse uoluntarium simpliciter, quod tamen ex suppositione est impossibile aliter se habere: sicut nauigare est uoluntarium simpliciter, sed supposito quod aliquis absens uelit esse in insula, necessarium est nauigare. Et inuidere uoluntarium est, aliter peccatum non esset, supposita tamen superbia, est necessarium, unde Augu. dicit in libro de uera religione, quod natura superba necesse habet alij inuidere. Et ratio est eadem: quia supposito quod quis querat inordinatam propriam excellentiam, oportet quod ex aliorum excellentia, utpote derogante propriae, percutiatur. Sic igitur existens in peccato mortali, & non se disponens ad gratiam, ex hac suppositione, scilicet quod uult permanere in statu tali, necesse habet peccare mortaliter, & impossibile est ei non peccare mortaliter: sed talis necessitas & impossibilitas ex suppositione, non repugnat uoluntario: & propterea uoluntarie simul, & necessario ex suppositione peccabit mortaliter.

Super Quaestione 105. Articulus 9.

IN artic. 9. eiusdem quaestione 105. dubium occurrit de tituli, & conclusionis principalis sententia. Potest siquidem tripliciter intelligi. primo, ut sit sermo de bono morali: seu meritorio indefinite, & tunc esset quaestio, utrum possit aliquod bonum moraliter, uel meritorie operari: & conclusio est, quod non. Et hic sentus licet Thomistis quibusdam appaneret, accipietibus hinc, quod apud autorem hoc sine speciali auxilio non potest quodcumque opus moraliter bonum facere falsus tamen est: quia homo & sine gratia, ut prius probatum fuit potest aliquod opus moraliter bonum facere, & in gratia constitutus habet ipsam gratiam fanantem & eleuantem, quae est potens operari opera bona etiam meritorie. Et quod haec sit mens authoris, ex hoc patet, quod ratio indigentiae specialis auxilij ultra gratiam ponitur infirmitas in carne, obcuritas in intellectu. Constat autem, quod nec infirmitas carnis, nec obcuritas in intellectu tanta est, ut inantum uiget & extenditur, ut impediatur hominem in gratia constitutum a quolibet bono opere: cum manifeste pateat, quod nec existentes in peccato mortali impediuntur a quolibet bono opere.

¶ Secundo, ut sit sermo de bono & malo uniuersaliter: & tunc esset quaestio, utrum homo in gratia possit omne suum opus facere

Prima Secunda S. Thomae. II 4

